

ській Школі Бізнесу. У період з 1909 по 1919 рр. навчання відбувалося по схемі, коли студентів-практиків просили висловити конкретну ситуацію, а потім дати аналіз проблеми і відповідні рекомендації. Перша збірка кейсів була видана в 1921 р. (Dr. Copeland Dean Doihman). Згодом кейсів метод знайшов широке застосування на Заході у галузі вивчення менеджменту і маркетингу.

Даний метод призначений для вдосконалення навичок і отримання досвіду в наступних областях:

- виявлення, відбір і вирішення проблем;
- робота з інформацією - осмислення значення деталей, описаних в ситуації;
- аналіз і синтез інформації і аргументів ;
- робота з припущеннями і висновками;
- оцінка альтернатив;
- ухвалення рішень;
- слухання і розуміння інших людей - навички групової роботи.

Отож припустимо, що курс педагогіки вивчався за кейсовим методом, студенти ділилися б своїм невеликим досвідом один з одним, розглядали незвичні ситуації та аналізували їх. Таким чином, це надало б можливості майбутнім учителям набувати практичних умінь за обмеженого терміну педагогічної практики до педагогічної діяльності.

Список використаної літератури

1. Туркот, Тетяна Іванівна. Педагогіка вищої школи: навч. посібник / Т. І. Туркот. – К.: Кондор, 2011. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://pidruchniki.com/18380828/pedagogika/mikrovikladannya>
2. Вікіпедія. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://ru.wikipedia.org/wiki/%D0%9C%D0%B5%D1%82%D0%BE%D0%B4_%D0%BA%D0%B5%D0%B9%D1%81%D0%BE%D0%B2
3. Методика навчання циклу агробіологічних дисциплін [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://elearn.nubip.edu.ua/mod/book/view.php?id=38253>

Світлана Кікто

ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ І ВИХОВАННЯ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ І-ІІ РІВНІВ АКРЕДИТАЦІЇ

Об'єктивне прискорення науково-технічного і соціального прогресу, кризові економічні, екологічні, демографічні, політичні та інші явища, що виникли у сучасному світі, неминуче позначаються на системі освіти, загострюють протиріччя і труднощі формування молодого покоління. Традиційні педагогічні засоби виховання, змісту й організації навчально-виховного процесу все частіше не спрацьовують. Через невідповідність темпів і характеру соціальних та педагогічних процесів виникають кризові явища в педагогіці.

Одним із шляхів модернізації освітньої системи України постає упровадження в навчальний процес вищої школи інноваційних педагогічних технологій і методів. Інновації (італ. *innovazione* – новизна, нововведення) – нові форми організації діяльності і управління, нові види технологій, які охоплюють різні сфери життєдіяльності людства. Вперше з'явилось це поняття в зарубіжних дослідженнях 19 століття.

Філософські концепції інноваційного розвитку освіти досліджували такі науковці, як: В. Андрущенко, Г. Васянович, І. Зязюн, В. Кремень, В. Лутай, Н. Ничкало, М. Романенко, П. Саух. В їхніх дослідженнях обґрунтовано сутність освітніх інновацій як важливого чинника зміцнення демократичних засад в освіті, її особистісної орієнтації, утвердження духовних цінностей національної освіти [4].

Дослідники проблем педагогічної інноватики О. Арламов, М. Бургін, В. Журавльов, Н. Юсуфбекова, А. Ніколс та ін. намагаються співвіднести поняття нового у педагогіці з такими характеристиками, як корисне, прогресивне, позитивне, сучасне, передове. Зокрема, В. Загвязинський вважає, що нове у педагогіці – це не лише ідеї, підходи, методи, технології, які у таких поєднаннях ще не висувались або ще не використовувались, а й той комплекс елементів чи окремі елементи педагогічного процесу, які несуть у собі прогресивне начало, що дає змогу в ході зміни умов і ситуацій ефективно розв'язувати завдання виховання та освіти [3, с. 23].

Таким чином, інноваційні педагогічні технології як процес – це «цілеспрямоване, систематичне й послідовне впровадження в практику оригінальних, новаторських способів, прийомів педагогічних дій і засобів, що охоплюють цілісний навчальний процес від визначення його мети до очікуваних результатів» [2, с. 38].

Проблема інноватики в освітній системі актуалізувалася наступними чинниками:

– соціально-економічні перетворення обумовили необхідність корінних змін в організації системи освіти, методології і технології організації педагогічного процесу;

– виникла потреба в викладачах, які б могли забезпечити творчий, інноваційний підхід до реалізації цих тенденцій;

– в оновлюваній національній школі викладач отримав можливість творення власної педагогічної лабораторії, що, безперечно, вимагає набуття досвіду інноваційної діяльності;

– конкуренція між вищими навчальними закладами, надає можливості молодій людині навчатися там, де інноваційний потенціал та якість отриманої освіти вищі;

– бурхливі зміни в інформатизації суспільства активізували потребу оновлення інформаційно-освітнього середовища.

Д. Мазоха та Н. Опанасенко зазначають, що педагогічна професія вимагає особливої чутливості до постійно оновлюваних тенденцій суспільного буття, здатності до адекватного сприйняття потреб суспільства і відповідної корекції навчально-виховної діяльності [5, с. 109]. Особливу значущість має ця здатність за теперішньої постіндустріальної, інформаційної доби, яка потребує багатьох принципово відмінних від попередніх навичок, умінь і відповідного мислення.

Сучасний етап розвитку суспільства розглядається як перехід від індустріального до інформаційного суспільства XXI століття.

Друга половина XX століття ознаменувалася тим, що в більшості країн світу виникла потреба розв'язання проблеми інформаційної кризи. Ця криза, що виникла в розвинених країнах у 50-тих роках XX століття, проявилася, наприклад, у неухильному зростанні документальної інформації. Так загальна сума інформації, що створена людством, щорічно подвоюється. Орієнтуватися в такому нестримно зростаючому потоці інформації – надзвичайно важко. З іншого боку, збільшення інформації це не біда, а велике благо. Знання – найцінніший продукт, який має в своєму розпорядженні людство, найнадійніше джерело науково-технічного і соціального прогресу. Проте загальний обсяг інформації не тотожний обсягу нових знань. Отже, людині XXI століття необхідно вміти орієнтуватися в інформаційному потоці, що обрушується на неї, знаходити потрібну для неї інформацію, використовувати її для одержання нових знань.

Заходи щодо подолання інформаційної кризи прийнято називати процесом інформатизації суспільства. Результатом цього процесу є суспільство нового типу, інформаційне суспільство. Якщо в індустріальному суспільстві значна частина людей занята в індустріальній (промисловій) сфері, то в інформаційному суспільстві понад 80 % працездатного населення буде заняте в інформаційному сервісі та в інформаційній індустрії, беручи участь в процесах збирання, накопичення, зберігання, оброблення та реалізації інформації.

Очевидно, що таке радикальне перетворення суспільства породжує цілий комплекс проблем перехідного періоду. Серед них можна виділити філософські, політичні, економічні, екологічні, юридичні, соціальні, культурні, психологічні, педагогічні тощо. Всі ці проблеми тісно взаємозв'язані між собою.

Однією з ключових проблем цього комплексу є створення такої системи освіти і виховання особистості, котра належним чином готувала б її до життя в інформаційному суспільстві.

Найважливішим засобом інформатизації суспільства є інноваційні технології. «Виклики» інформаційного суспільства різноманітні та висувають певні вимоги до системи освіти.

Розвиток вищих навчальних закладів I-II рівнів акредитації в сучасному суспільстві передбачає впровадження в педагогічний процес нових концепцій, технологій навчання та виховання, використання результатів науково-педагогічних досліджень. Це дасть змогу орієнтуватися на нові умови сучасної соціокультурної ситуації, коли все більший вплив і поширення набуває інформація, котра в різних видах і формах надає майбутнім молодшим спеціалістам коледжів можливість працювати в інтерактивному режимі, реалізовувати свої творчі ідеї у віртуальному і реальному просторі.

Це значною мірою зумовлено різким розвитком інформаційних комп'ютерних технологій, зміною якісних характеристик інформаційного середовища: доступності, способів поширення і розподілення, відкритості, структури подання інформації. Система освіти в цьому контексті має враховувати істотно зростаючу міру зацікавленості інформаційного суспільства в тому, щоб його громадяни були здатні оцінювати, структурувати й інтерпретувати одержану інформацію, самостійно активно діяти та приймати рішення на її основі.

Поняття «інноваційна освіта» в літературі розглядається як двохполюсна конструкція: низка авторів розглядає інновації з точки зору філософсько-теоретичної, інші – описують раціоналізацію навчального процесу за рахунок використання будь-якого чинника, наприклад, методів активного навчання або технічних засобів навчання. А тим часом сенс освітніх інновацій полягає в їх прикладному характері: вони покликані формувати, спонукати суспільство й освіту як його частину по-новому поглянути на те, що називають «людським капіталом».

Саме професійна школа покликана розробити механізми і технології формування інноваційного мислення. Технології служать ланкою між теорією і практикою, вищою освітою й життям, їх можна вважати тим каналом, яким професійні знання транслюються в систему навчання. Отже, під інноваційною вищою освітою ми розуміємо освіту, яка заснована на нових знаннях й інноваційній динаміці.

У сучасному розумінні педагогічної технології науковці виділяють кілька сутнісних ознак цього поняття: постановка цілі та її максимальне уточнення; визначення змісту навчання відповідно до цілі, завдань; визначення методів і форм навчальної діяльності студентів; визначення методів і форм роботи викладача; орієнтація цілі, змісту, методів, форм навчання на гарантоване досягнення результатів; оцінка поточних результатів, корекція навчання, спрямована на досягнення мети; підсумкова оцінка результатів.

Як зазначала Н. Мойсеюк, основна функція педагогічної технології полягає в тому, щоб сконструювати і реалізувати такий навчальний процес, який гарантує досягнення поставленої мети [6, с. 290].

Інновація суттєво відрізняється від педагогічного досвіду, який характеризується сукупністю знань, умінь і навичок, здобутих у процесі практичної навчально-виховної роботи; є частиною сукупної культури педагога, що є основою, результатом і практичною педагогічною діяльністю. Інновація відображає наявні знання, вміння, навички та індивідуальні риси особистості.

Цілісний педагогічний процес органічно поєднує навчання, виховання і розвиток вихованців. Тому розглядається педагогічна інновація через сукупність дидактичних, виховних і управлінських інновацій. У результаті їх розробки і здійснення у вищих навчальних закладах I-II р. а. з'являються якісно нові навчальні плани і програми; технології, форми, методи, засоби навчання, виховання і управління.

Педагогічні інновації, у своїй більшості (88%), розробленні авторами у вигляді педагогічних інноваційних технологій – це якісно нова сукупність форм, методів і засобів навчання, виховання й управління, яка приносить суттєві зміни у результат педагогічного процесу.

Навчальна інноваційна технологія – це такий підбір операційних дій педагога з студентом, у результаті яких суттєво поліпшується мотивація студентів до навчального процесу, тобто змінюються потреби у навчанні і зацікавленість; навчання стає життєвою цінністю.

Виховна – мистецькі засоби й прийоми впливу педагога на свідомість особистості студентів з метою формування в ньому особистісних цінностей у контексті із загальнолюдськими, такими, як чесність, справедливість, відкритість, толерантність, воля тощо.

Управлінська – організаційно-структурні, економічні, психологічні, діагностичні, інформаційні технології, які створюють умови для оперативного й ефективного прийняття керівником управлінського рішення.

Серед педагогічних інновацій значне місце займають активні форми навчання і нестандартні підходи до проблем навчального процесу. Проблема активізації навчального процесу, формування знань студентів із спеціальних дисциплін – є актуальним завданням. Щоб вирішувати ці завдання викладачі спрямовують свою діяльність на розробки і застосування таких форм, методів і засобів навчання, які б сприяли підвищенню пізнавального інтересу студентів, активності, творчості в одержанні знань і навичок та подальшого їх використання на практиці. Формування знань йде тим успішніше, чим вища активність тих, кого навчають.

Нижче дамо характеристику окремим технологіям, які використовуються у ВНЗ I-II р. а.

Групова (колективна) технологія навчання передбачає організацію навчального процесу, за якої навчання здійснюється у процесі спілкування між студентами (взаємонавчання) у групах. Група може складатися з двох і більше студентів, може бути однорідною або різнорідною за певними ознаками, може бути постійною і мобільною.

Групові форми навчання дають змогу диференціювати та індивідуалізувати процес навчання. Формують внутрішню мотивацію до активного сприйняття, засвоєння та передачі інформації. Сприяють формуванню комунікативних якостей студентів, активізують розумову діяльність. Робота в групах (колективна) дає найбільший ефект у засвоєнні знань.

Ігрові технології навчання є найбільш ефективними у процесі вивчення спеціальних дисциплін. Ділові ігри, які застосовуються з дослідницькою метою, навчальними цілями щодо реального відтворення діяльності на виробництві. Основою для ділової гри є теоретичний матеріал. Ділова гра дає можливість програти практично будь-яку конкретну ситуацію. Гра дозволяє з'єднати знання та навички, перетворити знання з передумови до дій у самі дії.

Ділові ігри, які розроблені під конкретні ситуації, вводять студентів у сферу виробничої діяльності: виховують у них здатність оцінювати діюче виробництво, знаходити рішення щодо його удосконалення.

Під час гри студенти реалізують комплекс умінь: бачення виробничої ситуації в цілому; вміння аналізувати складові частини об'єкта діяльності; виділення в цій ситуації предмета дій, мети, засобів та результатів, яких потрібно досягти; постановка завдання; виконання дій, спрямованих на вирішення конкретних виробничих завдань; проведення оцінювання та аналізу результатів діяльності; прийняття самостійних рішень.

Мультимедійні технології пов'язані із створенням мультимедіа-продуктів: електронних книг, енциклопедій, комп'ютерних фільмів, баз даних. У цих продуктах об'єднуються текстова, графічна, аудіо- та відеоінформація, анімація. Мультимедіа-технології перетворили комп'ютер на повноцінного співрозмовника, дозволили студентам, не виходячи з навчальної аудиторії, будинку, офісу, бути присутніми на лекціях видатних вчених, брати участь у конференціях, діалогах, вести кореспонденцію. Як принципово новий навчальний засіб електронна книга

відкрила можливості «читати», аналізувати «живі» озвучені сторінки, тобто можливості бачити, чути, читати.

Мережеві технології призначені для телекомунікаційного спілкування студентів з викладачами, колегами, працівниками бібліотек, лабораторій, установ освіти тощо. Телекомунікаційний доступ до баз даних здійснюється через всесвітню мережу Інтернет. Формами мережевої комунікації є: електронна пошта – призначається для обміну інформацією між суб'єктами зв'язку, здійснення консультування, організації дистанційного навчання; телеконференція – дозволяє викладачеві та студентам, що знаходяться на значній відстані одне від одного, організувати спільне навчання, обговорювати навчальні проблеми, брати участь у ділових іграх, практикумах тощо в умовах так званої віртуальної аудиторії.

Інноваційна діяльність є специфічною і досить складною, потребує особливих знань, навичок, здібностей. Впровадження інновацій неможливе без педагога-дослідника, який володіє системним мисленням, розвинутою здатністю до творчості, сформованою й усвідомленою готовністю до інновацій. Педагогів-новаторів такого типу називають педагогами інноваційного спрямування, їм властиві чітка мотивація інноваційної діяльності та викристалізована інноваційна позиція, здатність не лише включатися в інноваційні процеси, але й бути їх ініціатором.

Вищі навчальні заклади I-II рівня акредитації як інститути соціалізації людини, підготовки молоді до ролі активних суб'єктів майбутніх суспільних процесів повинні бути винятково уважними як до нових реалій і тенденцій суспільного розвитку, так і до нововведень у сфері змісту, форм і методів навчання і виховання.

«Технології завтрашнього дня, – пише О. Тоффлер, – потребують не мільйонів... людей, готових працювати в унісон на монотонних роботах, не людей, котрі виконують накази, не зморгнувши оком... а людей, котрі можуть приймати критичні рішення, котрі можуть знаходити свій шлях у новому оточенні, котрі достатньо швидко встановлюють нові стосунки в реальності, що швидко змінюється. Світ заговорив про компетентності як спроможність особистості застосовувати засвоєні знання й набуті уміння у нестандартних ситуаціях, «готовність і уміння діяти», здатність до саморозвитку» [7, с. 6].

У результаті використання в освітньому процесі інноваційних технологій можна досягти таких результатів: викликати в студентів – майбутніх молодших спеціалістів стійку мотивацію до навчальної діяльності, здатність до рефлексії й самооцінювання свого прогресу (почуття професійної компетентності), прояв вихованцями ініціативи та повноцінну їхню самореалізацію.

Таким чином, одним з найважливіших стратегічних завдань на сьогоднішньому етапі модернізації вищої освіти України є забезпечення якості підготовки молодших спеціалістів на рівні міжнародних стандартів. Розв'язання цього завдання можливе за умови зміни педагогічних методик та впровадження інноваційних технологій навчання.

Список використаної літератури

1. *Бондарчук Н. В., Булейко О. І.* Інноваційні технології в освіті / Н. В. Бондарчук, О. І. Булейко // Педагогічний альманах : зб. наук. пр. – Випуск 9. – К.: [б. в.], 2011. – С. 207-213.

2. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології: підручник / І. М. Дичківська. – «Академвидав», 2015 – 304 с.
3. Загвязинский В.И. Педагогическое творчество учителя / В. И. Загвязинский. – М., 1987. – 159 с.
4. Литвин В. М., Андрущенко В. П., Гуржій А. М. Науково-освітній потенціал нації: погляд у ХХІ століття / В. М. Литвин, В. П. Андрущенко, А. М. Гуржій. – Київ : Навч. книга, 2004 – 672 с.
5. Мазоха Д. С., Опанасенко Н. І. Педагогіка [навч. посібник для студ. вищих навч. закл.] / Д. С. Мазоха, Н. І. Опанасенко. – Київ: Центр навч. л-ри, 2005. – 231с.
6. Мойсеюк Н. С. Педагогіка [навч. посіб.] / Н. С. Мойсеюк. – К. : ВАТ «БКФ», 2007. – 656 с.
7. Тоффлер Э. Третья волна / Э.Тоффлер. – М.: ООО «Фирма «Издательство АСТ», 2004. – 261с.

Максим Лутфуллін

РЕЗЕРВИ ПІДНЕСЕННЯ ЯКОСТІ МАТЕМАТИЧНОЇ ОСВІТИ

Розвиток вітчизняної математичної науки і освіти протягом ХІХ-ХХ ст. відзначається значними досягненнями, про що яскраво свідчать матеріали колективної монографії «Київські математики-педагоги» [2] та історико-педагогічні дослідження В. С. Прудникова [7]. Цей час був багатий на важливі відкриття і винаходи у справі викладання математичних дисциплін у загальноосвітній і вищій школі.

У першій половині ХІХ ст. відомий методист математики Федір Іванович Буссе (1794 — 1859) розпочинає активну боротьбу з багатовіковими традиціями догматичного навчання математики в школі, які вимагали від учнів механічного заучування визначень, правил, формул та інших видів навчального матеріалу. Догматичне, формальне навчання панувало в школах античної Греції й Риму, ще глибше укорінилося в середньовічних школах і залишалося домінуючою традицією в системі шкільної освіти принаймні до середини ХІХ ст.

Л.Ф.Магницький (1669-1739), автор першого вітчизняного підручника з математики («Арифметика, сиречь наука числительная», 1703), вважав заучування правил необхідною умовою успішного навчання. У цьому зв'язку відомий методист математики К.Ф. Лебединцев (1878-1925) зазначав, що «Арифметика» Магницького «містить тільки визначення дій, виклад прийомів обчислень і розв'язування задач без будь-яких пояснень, чому треба чинити так, а не інакше. І нерідко в ній зустрічаються вказівки на необхідність завчити напам'ять те чи інше правило або таблицю» [6, с. 21]. Водночас К.Ф. Лебединцев констатував, що в багатьох вітчизняних школах механічне заучування зберігалось принаймні до 60-х років ХІХ ст.

Важливим досягненням Ф.І. Буссе в розвитку методики математики було запровадження методів навчання, спрямованих на глибоке розуміння учнями математичних понять і правил, на свідоме виконання навчальних завдань. Основу його методичних поглядів становили такі положення: